

Datum vytištění: 30. 8. 2023

Rozsah platnosti:

ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. (bez odštěpných závodů)

ZÁKLADNÍ PŘEDPIS PRO ZAMĚSTNANCE V OBLASTI HAVARIJNÍ A KRIZOVÉ PŘIPRAVENOSTI, areál Chempark Záluží

zpracovaný ve smyslu odst. (3) § 24 zákona č. 224/2015 Sb.

Schválil:

Jednatel společnosti

Platnost od:

4. 9. 2023

Správce dokumentu:

ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. - Odbor systémů řízení

Zpracovatel:

ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. – Odbor procesní bezpečnosti – Petr Charvát

Určeno pouze pro vnitřní potřebu

Seznam změn

Číslo změny	Číslo strany		Předmět změny	Platnost od	Schválil (funkce, podpis)
	vyjmuté	vložené			
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Upozornění: Změnové řízení je prováděno dle směrnice 821.

Obsah

1	Účel	4
2	Rozsah platnosti	4
3	Pojmy, definice a zkratky	4
4	Základní předpis v oblasti havarijní a krizové připravenosti	6
4.1	Základní zdroje rizika	6
4.1.1	Popis areálu společnosti	6
4.1.2	Nejvýznamnější nebezpečné látky v areálu společnosti	6
4.1.3	Vybrané zdroje rizik závažné havárie	7
4.2	Možné následky havárií	7
4.2.1	Únik hořlavých plynů a par	7
4.2.2	Únik hořlavé kapaliny	7
4.2.3	Únik toxických plynů a par	7
4.2.4	Únik toxických kapalin	8
4.2.5	Únik dusivých látek	8
4.2.6	Únik žíravých kapalin	8
4.2.7	Výbuch hořlavých prachů ve směsi se vzduchem	8
4.3	Preventivní bezpečnostní opatření a havarijní a krizová připravenost	8
4.3.1	Předpisová základna	8
4.3.2	Organizační zabezpečení likvidace havárie	9
4.4	Ochranné zásahové prostředky (zařízení) a síly	9
4.4.1	Bezpečnostní zajištění technologických zařízení	9
4.4.2	Prostředky k ochraně životního prostředí	10
4.4.3	Prostředky k ochraně a informování zaměstnanců	10
4.4.4	Zásahové síly (složky)	10
4.5	Povinnosti a chování zaměstnanců v oblasti PZH	11
4.5.1	Prevence závažné havárie	11
4.5.2	Základní pravidla chování při vyhlášení poplachu	12
4.5.3	Povinnosti zaměstnanců/řidičů	12
4.6	Kontrola	12
5	Odpovědnost	12
6	Seznam souvisejících dokumentů	12
	Příloha A: Základní pravidla chování po vyhlášení poplachu sirénou – desatero	14

1 Účel

Směrnice v souladu s platnou Politikou integrovaného systému řízení a příslušnou dokumentací informuje zaměstnance společnosti a pracovníky jiných organizací (kontraktory) o základních zdrojích rizik, které by mohly způsobit havárii, o preventivních opatřeních, prostředcích a silách a stanovuje povinnosti zaměstnanců k zajištění jejich žádoucího chování a plnění opatření v oblasti havarijní a krizové připravenosti. Směrnicí jsou plněny povinnosti zaměstnavatele uložené zákony č. 224/2015 Sb. a zákon č. 239/2000 Sb.

2 Rozsah platnosti

Dokument je platný pro následující označené společnosti / odštěpné závody:

- ORLEN Unipetrol RPA s.r.o. BENZINA, odštěpný závod
 POLYMER INSTITUTE BRNO, odštěpný závod

Toto vydání nahrazuje směrnici 405 „Základní předpis pro zaměstnance v oblasti havarijní a krizové připravenosti, areál Chempark Záluží Litvínov“, 4. vydání ze dne 29. 10. 2020.

Tento dokument je závazný pro všechny zaměstnance uvedené společnosti a dále pro pracovníky jiných organizací (kontraktory).

Dostupnost směrnice je pro pracovníky jiných organizací (kontraktory) zajištěna prostřednictvím Internetu:
<http://www.unipetrolrpa.cz/CS/sluzby-areal/chempark-zaluzi/Stranky/zavazne-normy-a-informace.aspx>

3 Pojmy, definice a zkratky

Společnost	- ORLEN Unipetrol RPA s.r.o.
Blok	- ucelená plocha části území společnosti, ohraničená silničními komunikacemi nebo oplocením areálu.
Mimořádná událost	- mimořádnou událostí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
Nebezpečná látka	- vybraná chemická látka, která sama nebo ve směsi s jinou látkou, vykazuje jednu nebo více nebezpečných vlastností klasifikovaných podle zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích, která by na základě těchto vlastností a množství mohla způsobit ohrožení či poškození zdraví nebo života osob, živých organismů, životního prostředí nebo majetku.
Porucha zařízení	- ukončení schopnosti zařízení/systému (SW, HW) plnit požadovanou funkci a to z jakékoliv příčiny (chyby) a do jakéhokoliv stupně. Tzn., že po poruše (jev) je zařízení v poruchovém stavu, který může být úplný nebo částečný. Porucha v technologickém provozu může proběhnout i bez přímých škod na zdraví, výrobních prostředcích nebo materiálu. Porucha zařízení/systému zahrnuje jak náhodné tak systematické poruchy.
Výrobna	- samostatný výrobní celek (mistrovský úsek)
Závažná havárie	- mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, zejména závažný únik nebezpečné látky, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu, vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážným následkům na životech a zdraví lidí a zvířat, životním prostředí nebo majetku a zahrnující jednu nebo více nebezpečných látek.
Orgán krizového řízení	- orgán krizového řízení je řídicí, podpůrnou a výkonnou složkou organizovanou v určené struktuře s definovanou činností a pravomocí. (Základním orgánem

	krizového řízení je Krizový štáb společnosti a podpůrným orgánem je krizové centrum společnosti.).
Zákon č. 224/2015 Sb.	- o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií).
Zákon č. 239/2000 Sb.	- o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
Zóna havárie	- blok/prostor, ve kterém došlo k havárii a ve kterém se předpokládá vážné ohrožení životů osob účinky (dopady) havárie.
Zóna havarijních opatření	- další identifikované (vyhlášené) bloky/prostory ve směru šíření účinků (dopadů) havárie, ve kterých mohou být osoby učiněny neschopnými a nezpůsobilými učinit ochranná opatření a/nebo vystaveny závažným nebo nevratným účinkům havárie na jejich zdraví.
Areál společnosti	- Chempark Záluží
BOZP	- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
DS	- Dispečink společnosti
DZ	- Dispečink závodu (dispečink JESL)
HZSP	- Hasičský záchranný sbor podniku, ORLEN Unipetrol RPA s.r.o.
HZS ÚK	- Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje
IDP	- Izolační dýchací přístroj
JESL	- Jednotka Energetické služby
KOPIS	- Krajské operační a informační středisko
OS HZSP	- Operační středisko Hasičského záchranného sboru podniku
OZIP	- Odbor životního prostředí (jednotka EKO)
PO	- Požární ochrana
PZH	- Prevence závažné havárie
ZJ	- Zásahová jednotka ochrany areálu

4 Základní předpis v oblasti havarijní a krizové připravenosti

4.1 Základní zdroje rizika

4.1.1 Popis areálu společnosti

Areál společnosti je velkým výrobním areálem s vysokou koncentrací chemických a energetických zařízení, v kterých jsou přítomny nebezpečné látky. V areálu společnosti i v jeho okolí probíhá rovněž rozsáhlá železniční a silniční přeprava těchto látek. Část nebezpečných látek je v areálu společnosti přítomna v zařízeních i dalších externích subjektů. Zdrojem rizika ve smyslu zákona č. 224/2015 Sb. o prevenci závažných havárií, je zpracovávání, výroba, skladování a přeprava nebezpečných látek a manipulace s nimi. Tyto látky se v areálu společnosti vyskytují převážně v kapalném nebo plyném skupenství a jejich nebezpečnost v případě nedodržení předpisů a postupů spočívá ve schopnosti způsobit závažnou havárii. Důsledkem takové závažné havárie může být požár, výbuch či úniky nebezpečných látek, které mohou vést k poškození nebo ohrožení života a zdraví osob, životního prostředí nebo ke škodě na majetku. Pro bezpečnost v celém areálu společnosti je proto obzvláště důležité dodržování všech předpisů, norem, postupů a pokynů všemi zaměstnanci (osobami) a kontrola jejich dodržování vedoucími zaměstnanci a kontrolními orgány.

4.1.2 Nejvýznamnější nebezpečné látky v areálu společnosti

V uvedené tabulce jsou uvedeny vybrané nejvýznamnější a nejzávažnější nebezpečné látky, které jsou umístěny v areálu Chempark Záluží.

Kategorie nebezpečnosti v souladu s Nařízením (ES) č. 1272/2008	Název látky*
H1 AKUTNÍ TOXICITA kategorie 1, všechny cesty expozice	Voda s obsahem kyanovodíku (Kyanovodíková voda)
H2 AKUTNÍ TOXICITA - kategorie 2, všechny cesty expozice - kategorie 3, inhalační cesta expozice	Katalyzátor Cr ⁶⁺ , Katalyzátor ZN 203 S 226 VS 228 M, Amoniak, Metanol, Katal. ZN 203S, Chromocen v toluenu 8%
P2 HOŘLAVÉ PLYNY Hořlavé plyny, kategorie 1 nebo 2	LPG, Propylen, Propan, Etan, Etylen, C ₃ frakce, C ₄ frakce, C ₅ frakce, Kyselý (sirovodíkový) plyn, Topný plyn, Vysokotlaký odplyn, Isobutan, Buten, Oxid uhelnatý, Zemní plyn, Syntézní plyn
P4 OXIDUJÍCÍ PLYNY kategorie 1	Kyslík
P5a HOŘLAVÉ KAPALINY - hořlavé kapaliny, kategorie 1, nebo - hořlavé kapaliny kategorie 2 nebo 3 udržované za teplot nad jejich bodem varu nebo - jiné kapaliny s bodem vzplanutí ≤ 60 °C, udržované za teplot nad jejich bodem varu	C ₅ frakce, Reformát, Primární benzín, Benzíny, Ropa, Hexen, Isopentan, Pentan, Izomerát, Alkylát, Reformát, Katalyzátor v hexanu (MT 2510, MT2110, MT 4510), Granulační benzín – NAPPAR 6
P5c HOŘLAVÉ KAPALINY kategorie 2 nebo 3, nespádající pod položky P5a a P5b	Bentol, Benzen, Drewcor 2170, Bioethanol, Ethyl-terc-butyl ether, Chimstat D
P6b Samovolně reagující látky a směsi a organické peroxidy typ C, D, E nebo F	2,5-dimetyl-2,5-di(terc-butylperoxy)-hexan (Peroxan, Trigonox 101, Luperox 101, DHBP)
P7 SAMOZÁPALNÉ kapaliny a tuhé látky kategorie 1	THA 50% (tri-n-hexylaluminium), TEAL

Kategorie nebezpečnosti v souladu s Nařízením (ES) č. 1272/2008	Název látky*
E1 Nebezpečnost pro vodní prostředí v kategorii akutní 1 nebo chronická 1	Naftalenový koncentrát, Atmosférický zbytek, Krak. uhlovodíky, Dimetyl disulfid, Černý/Střední/vakuový destilát, Směs uhlovodíků, Čpavková voda 25%, Lehký cyklový olej, Chlornan sodný (NaClO), Nalco Trac 109 , Nalco 77352 , katalyzátor Actisorb S 2 (G-72D), katalyzátor UT 2000, Katalco 32-4, Katalyzátor ShiftMax 217, Katalyzátor ICI (Katalco) 83 – 3x/83-3A, BHT, ActiSorb S2, KF 770 (HRPO) - Albemarle
E2 Nebezpečnost pro vodní prostředí v kategorii chronická 2	C ₉ frakce, BTX, C ₁₀ frakce, PO (plynový olej + lehký a těžký PO), PTO (pyrolýzní topný olej), Topný olej extralehký, JET A1, Motorová nafta, Petrolej, Hexan, Ropný olej z bl. 22, Separovaný olej z EJ, Statsafe 6000 , Katalyzátor INCAT MT-2510 a MT4510 , Perchlorethylen, Aditiva (AFTON X – 16854, BMN 3030, Cetan Improver, Dodiflow 5251, DPP 14, Lubrizol 9041 F)

* Uvedené nebezpečné látky mohou mít jednu nebo více nebezpečných vlastností. Pro účely této směrnice bylo jejich zařazení určeno na základě požadavku zákona č. 224/2015 Sb.

4.1.3 Vybrané zdroje rizik závažné havárie

Informace o vybraných zdrojích rizik závažné havárie pro Areál společnosti mají zaměstnanci společnosti k dispozici ve zpracované bezpečnostní dokumentaci – [Bezpečnostní zpráva](#), [Vnitřní havarijní plán](#) nebo v [prezentaci](#) umístěných na intranetu společnosti nebo na [webových stránkách](#) společnosti určené pro pracovníky jiných organizací (kontraktory).

4.2 Možné následky havárií

4.2.1 Únik hořlavých plynů a par

V případě úniku hořlavých plynů a par může dojít:

- při okamžité iniciaci oblaku hořlavých plynů a par v místě úniku (nebo tlakového vodíku při samovznícení);
 - k požáru a následnému popálení osob, poškození majetku, destrukci (zřícení) kovových konstrukcí žárem, zadýmení prostoru,
 - k výbuchu, při němž jsou osoby a majetek navíc ohroženy tlakovou vlnou a rozletem trosek,
- k postupu oblaku hořlavých plynů nebo par po směru větru do areálu společnosti nebo mimo něj, při případné iniciaci cestou (v dosahu horní a dolní meze výbušnosti jejich směsi se vzduchem) jsou možné následky shodné s předchozím bodem.

4.2.2 Únik hořlavé kapaliny

V případě úniku hořlavé kapaliny může dojít:

- při okamžité iniciaci k požáru kaluže a následnému popálení osob, poškození majetku, destrukci (zřícení) kovových konstrukcí žárem, zadýmení prostoru,
- k výtoku hořlavé kapaliny a při jejím vypařování k tvorbě oblaku hořlavých par postupujícího po směru větru, v případě následné iniciace dojde k výbuchu, požáru a následnému popálení osob či jejich zranění tlakovou vlnou a rozletem trosek, poškození majetku žárem, tlakovou vlnou nebo rozletem trosek, zadýmení prostoru.

4.2.3 Únik toxických plynů a par

V případě úniku toxických plynů a par může dojít:

- ke zvýšení koncentrace nebezpečné látky v ovzduší nad povolený limit, k šíření toxického oblaku plynů a par (bez iniciace) po směru větru do areálu společnosti nebo do jeho okolí a následné otravě (nebo dráždění či poleptání sliznic) osob v oblasti zraňující koncentrace (např. při úniku amoniaku),
- při iniciaci jejich směsí se vzduchem k výbuchu a požáru půjde-li navíc o hořlavé plyny a páry. (Následky iniciace jsou shodné jako v čl. 4.2.1 např. při úniku oxidu uhelnatého, sirovodíku či amoniaku).

4.2.4 Únik toxických kapalin

V případě úniku toxických kapalin a látek nebezpečných životnímu prostředí může dojít k jejich průniku do kanalizací a vodotečí a tím ke kontaminaci povrchových vod, při úniku do horninového prostředí může dojít k jeho kontaminaci a následné kontaminaci podzemních vod.

4.2.5 Únik dusivých látek

V případě úniku dusivých látek může dojít:

- v plynném skupenství k vytěsnění vzduchu z prostoru úniku a následnému udušení přítomných osob,
- v kapalném skupenství k omrzlinám u zasažených osob, k intenzivnímu odparu, šíření plynného oblaku a stejným následkům jako u plynného skupenství.

4.2.6 Únik žíravých kapalin

V případě úniku žíravých kapalin může dojít:

- k potřísnění a poleptání zasažených osob,
- k ohrožení kanalizací, vodotečí, a/nebo horninového prostředí a následné kontaminaci povrchových či podzemních vod, a/nebo půdy,
- k narušení kovových (konstrukčních) materiálů,
- při styku kyseliny dusičné s organickými látkami k jejich vznícení a následnému požáru s důsledky, viz čl. 4.2.1.

4.2.7 Výbuch hořlavých prachů ve směsi se vzduchem

V případě výbuchu hořlavých prachů ve směsi se vzduchem může dojít:

- k destrukci zařízení (zničení),
- ke zranění osob rozletem trosk či tlakovou vlnou,
- k následnému požáru s důsledky jako v čl. 4.2.1.

4.3 Preventivní bezpečnostní opatření a havarijní a krizová připravenost

4.3.1 Předpisová základna

- 4.3.1.1 Pro bezpečné a správné provozování technologických zařízení, obsahujících nebezpečné látky, jsou zpracovány pro obsluhující zaměstnance příslušné provozní předpisy a manipulační řady, obsahující konkrétní havarijní pokyny pro řešení krizových stavů a havarijních situací provozovaného zařízení.
- 4.3.1.2 Požární poplachovou směrnicí a směrnicí 432 „Mimořádné události“ je zaveden způsob hlášení, evidování a vyšetřování příčin vzniku závažných havárií.
- 4.3.1.3 Ve společnosti je zaveden v souladu se směrnicí 430 „Krizové řízení a havarijní prevence“ dvoustupňový systém havarijního plánování k řešení vzniklých havárií a zmírňování jejich následků. K likvidaci havárií, jejichž následky nepřesáhnou hranice výrobního zařízení nebo maximálně zasáhnou sousední výrobní zařízení společnosti, je zpracován plán 001 „Havarijní plány vyroben“ pro řešení mimořádných událostí.
- K řešení likvidace závažných havárií, jejichž následky zasáhnou více výrobních jednotek nebo přesáhnou hranice areálu společnosti a ohrožují okolí, je zpracován ve smyslu zákona č. 224/2015 Sb. pro řídicí a zásahové složky [Vnitřní havarijní plán společnosti](#). Ten je předán ve smyslu zákona Krajskému úřadu Ústeckého kraje a HZS ÚK.
- Dále je zpracován Plán krizové připravenosti (směrnice 430/1 „Plán krizové připravenosti“), který shrnuje základní postupy pro řešení krizových situací v souvislosti s ohrožením podnikatelských aktivit (zajištění náhradní výroby, zajištění obnovy do původního nebo vyššího stavu).
- 4.3.1.4 Směrnicí 401 „Základní předpis v oblasti BOZP“ je zaveden systém zajištění pracovně lékařské služby, ošetřování a transportu zraněných osob v důsledku pracovních úrazů a havárií do zdravotnických zařízení.

4.3.2 Organizační zabezpečení likvidace havárie

- 4.3.2.1 Pro organizaci likvidace havárie jsou na výrobních jednotkách ustaveny funkce vedoucího havarijního týmu a vedoucího havarijních opatření, jejichž úkoly a povinnosti jsou uvedeny v plánu 001 „Havarijní plány výroben“. V závislosti na typu a rozsahu mimořádné události jsou v plánu 001 uvedeni i další možní členové havarijního týmu. Plán 001 také uvádí základní činnosti provozních zaměstnanců.
- 4.3.2.2 V úrovni společnosti řídí organizaci likvidace závažné havárie v souladu se směrnicí 430 „Krizové řízení a havarijní prevence“ ustavený Krizový štáb společnosti v součinnosti se zásahovými složkami, dispečinkem společnosti, popř. s dispečinkem závodu (JESL). Úkoly a povinnosti jednotlivých subjektů jsou uvedeny ve Vnitřním havarijním plánu společnosti, případně v Plánu krizové připravenosti.
- 4.3.2.3 K prvotní likvidaci každé mimořádné události a zmírnění jejich dopadů je společností zřízen hasičský záchranný sbor podniku (HZSP), řízený při akci velitelem zásahu. HZSP v případě potřeby povolává ke spolupráci další zásahové složky, kterými jsou např. HZS ÚK, ZJ a v případě ekologických havárií OZIP (jednotka EKO) a útvary Jednotky energetické služby. Při likvidaci havárie je velitel zásahu ve spojení s OS HZSP. OS HZSP je ve spojení s KOPIS HZS ÚK, Krizovým štábem společnosti a dispečinkem společnosti, který plní úlohu krizového centra. **OS HZSP je zároveň ohlašovou havárie pro celý areál společnosti.** V případě řešení likvidace mimořádné události v důsledku dopravní nehody při přepravě nebezpečné látky může velitel zásahu navíc využít určené specialisty na nebezpečné látky, jejichž svoz na požádání zajišťuje dispečink společnosti dle směrnice 433 „Převaha nebezpečných věcí“.

4.4 Ochranné zásahové prostředky (zařízení) a síly

4.4.1 Bezpečnostní zajištění technologických zařízení

- 4.4.1.1 Jednotlivá technologická zařízení jsou v závislosti na druhu, množství a charakteru nebezpečnosti látek v nich obsažených vybavena příslušnými bezpečnostními zařízeními. Jedná se zejména o:
- řídicí systémy k bezpečnému odstavení zařízení (případně uvádění do zpětného provozu),
 - blokovací systémy funkcí zařízení, strojů, měřicí a regulační techniky,
 - dálkově ovládané rychlouzavírací armatury,
 - pojistné armatury, membrány a klapky
 - betonová opláštění či jiná ochrana zásobníků nebezpečných látek,
 - záchytné a havarijní jímky s příslušnou čerpací technikou,
 - polní hořáky,
 - kamerové systémy,
 - zálohování napájecích (silových) a ovládacích elektrosystémů technologie a ostatních zařízení.
- 4.4.1.2 Z hlediska ochrany zařízení před požáry jsou výrobní prostory a technologická zařízení vybaveny odpovídajícími prostředky ke zdolávání požárů. Jedná se především o:
- stabilní a polostabilní hasicí zařízení,
 - přenosné a pojízdné hasicí přístroje,
 - zařízení pro zásobování požární vodou (nadzemní a podzemní hydranty, požární výtokové stojany a plnicí místa, vodní nádrže, hydrantové systémy),
 - vodní skrápěcí a chladicí systémy stavebních a technologických konstrukcí,
 - vodní a parní clony,
 - zařízení pro odvod tepla a kouře,
 - elektrická požární signalizace,
 - rozvody inertních plynů a páry.

4.4.2 Prostředky k ochraně životního prostředí

K zajištění ochrany životního prostředí ve společnosti a jejím okolí jsou k dispozici zejména následující prostředky:

- oddělené systémy jednotná a průmyslové kanalizace,
- čistírný odpadních vod (mechanické a biologické),
- systém řízení likvidace odpadů,
- normé stěny, sací a tlakové vozy a bagr, kontejnery a jejich nosiče,
- sorpční prostředky na výrobních,
- systém monitoringu jakosti vod,
- systém monitoringu škodlivin v ovzduší.

4.4.3 Prostředky k ochraně a informování zaměstnanců

K ochraně zaměstnanců a ostatních osob v areálu společnosti jsou pro případ havárie instalovány a organizovány zejména následující prostředky:

- označení bloků dvoumístným číslem (v informačním systému o areálu), označení budov a ostatních výrobních i nevýrobních staveb (tabulky na plášti budov/staveb) čtyřmístnými čísly s možným podlomením, kde první dvojčíslí v čísle stavby je shodné s číslem bloku,
- označení křižovatek základních komunikací informačními tabulemi,
- vybavení pracovišť zdravotní technikou pro první pomoc (lékárničky, nosítka, apod.),
- dýchací technika (masky s příslušnými filtry, izolační dýchací přístroje, oživovací přístroje, poplachové výstrahy MSA AUER motion SCOUT, apod.),
- systémy varování a vyrozumění (světelné tabule, rozhlas, sirény),
- systémy detekce úniků nebezpečných látek,
- zařízení ke sledování meteosituaace (větrné rukávce, anemometry, apod.),
- spojovací prostředky (telefony, faxy, radiostanice),
- dopravní a vyprošťovací technika,
- oplocení a ostraha areálu společnosti,
- shromaždiště raněných (pokud není jinak stanoveno velitelem zásahu) jsou: kryt st. 2624 – pro jednotku Agro (starý závod), kryt st. 7221 suterén – určený pro Petrochemii,
- evakuační místa (určená dle požárně evakuačních plánů výroben),
- evakuační místa mimo areál společnosti (viz zpracovaný [Evakuační plán společnosti](#)), kterými jsou:
 - Evakuační místo sever – parkoviště před bránou č. 15 (severní svah),
 - Evakuační místo východ – parkoviště před bránou č. 5 (Minerva),
 - Evakuační místo jih – parkoviště před bránou č. 11 (před st. 4835).

4.4.4 Zásahové síly (složky)

K likvidaci vzniklých havárií a zmírňování jejich následků v areálu společnosti jsou ustaveny, organizovány a trvale připraveny následující síly:

- HZSP – nepřetržitá pohotovost 24 hodin denně, vybaven pro všechny druhy zásahů,
- poskytnutí první pomoci - zajišťováno HZSP nepřetržitě 24 hodin denně,
- zásahová jednotka a jednotka ostrahy – zajišťována smluvně externí bezpečnostní agenturou, nepřetržitě 24 hodin denně,
- dispečink závodu,
- dispečink společnosti,
- úsek Vodní hospodářství (Jednotka EKO),
- OZIP (Jednotka EKO),
- preventivní požární hlídky na pracovištích s nejméně třemi zaměstnanci, kde se provozují činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním nebezpečím.

4.5 Povinnosti a chování zaměstnanců v oblasti PZH

4.5.1 Prevence závažné havárie

V oblasti prevence před vznikem závažné havárie je každý zaměstnanec společnosti povinen chovat se tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku provozní nehody (havárie), poruchy zařízení či úniku nebezpečných látek do životního prostředí, musí znát číslo bloku v místě, kde se nachází či vykonává činnost, a musí znát označení komunikací, které tento blok obklopují.

Postup v případě vzniku provozní nehody:

V případě vzniku provozní nehody (mimořádné události), včetně úniku nebezpečné látky do životního prostředí, jsou k zajištění žádoucího chování stanoveny zaměstnancům zejména tyto povinnosti:

- A. událost neprodleně oznámit dle požární poplachové směrnice (havarijních pokynů či plánů) nadřízenému zaměstnanci (mistrovi, vedoucímu). V případě nedostupnosti nadřízeného zaměstnance událost oznámit na DS/DZ, v případě požáru, výbuchu či úniku nebezpečné látky do životního prostředí ohlásit událost nejprve na OS HZSP na tel. č. 150 nebo 112, z mobilu: 476 161 500; 476 161 120, v případě úrazu či poškození zdraví přivolat HZSP pro poskytnutí první pomoci na tel. č. 155 nebo 112, z mobilu: 476 161 550, 476 161 120. Všichni zaměstnanci musí postupovat dle havarijních pokynů či pokynů nadřízeného zaměstnance. Jde-li o náhodného pozorovatele, musí ohlásit událost na OS HZSP tel. č. 150 nebo 112, z mobilu: 476 161 500; 476 161 120 při tom jednat rychle, klidně a s rozvahou,
- B. po vyhlášení poplachu sirénou, tj.
 - 1) **Stav ohrožení** - kolísavý tón po dobu 15 vteřin s následným slovním třikrát opakovaným upřesněním: ÚNIK HOŘLAVÉHO PLYNU nebo ÚNIK TOXICKÉHO PLYNU nebo POŽÁR V AREÁLU (kromě signálů).
 - 2) **Konec ohrožení** – úder gongu s následnou slovní třikrát opakovanou informací: KONEC OHROŽENÍ.
 - 3) **Zkouška ozvučení** – nepřerušovaný tón po dobu 15 vteřin a následná slovní třikrát opakovaná informace: ZKOUŠKA SIRÉN).

Činnosti po vyhlášení bodu 1. Stav ohrožení:

- uposlechnout varovného signálu a pokynů a přerušit práci,
 - nekouřit, uhasit zdroje otevřeného ohně, vypnout elektrické spotřebiče,
 - při snížené srozumitelnosti pokynů ze sirén se musí zaměstnanec odebrat k nejbližšímu přijímači havarijního okruhu závodního rozhlasu v budově, vyčkat a vyslechnout další informace (vyhlášení zóny havárie a zóny havarijních opatření) a pokyny dispečinku společnosti o události, pokynů k žádoucímu chování neprodleně uposlechnout,
 - uvědomit o vyhlášení poplachu spoluzaměstnance či osoby v blízkosti,
 - na vyzvání uvést prostředky k ochraně dýchacích cest (IDP nebo ochrannou masku s příslušným filtrem) do pohotovostní polohy,
 - sledovat meteosituační, zejména směr větru (větrné rukávce, dým, páru apod.) a odhadnout směr úniku, v případě nutnosti či pokynů opustit ohrožený prostor nejkratším směrem, tj. kolmo na směr větru a za použití ochrany dýchacích cest (IDP, únikovou masku, ochranné masky s příslušným filtrem, při úniku amoniaku nouzově do vody namočený kapesník či tkanina přes nos a ústa),
 - po vyhlášení pokynu k opuštění ohroženého prostoru tento opustit v co nejkratší době dle evakuačního plánu do předem vymezených bezpečných prostor,
 - není-li opuštění prostoru možné nebo vhodné, potom musí k ukrytí v budově vyhledat úkryt v rohu místnosti, mimo dosah střepeň z okenního skla, uzavřít okna a dveře a tyto případně utěsnit tkaninou, vypnout klimatizaci,
 - pokud je to možné, krátce ohlásit nadřízenému své nouzové stanoviště,
 - nezatěžovat telefonní linky, telefonovat jen v nezbytném případě,
 - řídit se pokyny nadřízeného, zásahových složek, pořádkových sil či pokyny dispečinku společnosti vydanými prostřednictvím závodního rozhlasu,
- C. při poskytování pomoci postiženým zaměstnancům vlivem havárie zařízení se musí zaměstnanec řídit zásadami první pomoci, přitom dbát na vlastní bezpečnost a k jejímu zajištění využívat určených a jiných dostupných ochranných prostředků,
 - D. poskytovat při vyšetřování příčin události pravdivé informace a svědecké výpovědi a na požádání spolupracovat při vyšetřování.

4.5.2 Základní pravidla chování při vyhlášení poplachu

Základní pravidla chování v případě vyhlášení poplachu sirénou uvádí Příloha A: Základní pravidla chování po vyhlášení poplachu sirénou – desatero.

4.5.3 Povinnosti zaměstnanců/řidičů

- 4.5.3.1 Zaměstnanec je povinen znát vlastnosti nebezpečných látek, s nimiž nakládá nebo které ho mohou ohrozit spolu se zásadami bezpečné manipulace s nimi a nouzové postupy v případě jejich úniku mimo zařízení.
- 4.5.3.2 Zaměstnanec je povinen účastnit se havarijních cvičení, nácviků požárních poplachů či evakuací v rámci svého útvaru nebo na základě výzvy orgánů společnosti součinnostních havarijních cvičení na úrovni společnosti či regionu.
- 4.5.3.3 Každý zaměstnanec výroby je povinen znát své úkoly a činnosti určené plánem 001 „Havarijní plány výroben“.
- 4.5.3.4 Každý zaměstnanec výroby je povinen znát určená evakuační místa uvnitř areálu pro svoji výrobu.
- 4.5.3.5 Zaměstnancům, kteří se nepodílejí na likvidaci havárie, je přísně zakázán vstup i vjezd do zóny havárie a zóny havarijních opatření či provádění jakékoliv činnosti v těchto havarijním informačním systémem vyhlášených prostorech.
- 4.5.3.6 Každý zaměstnanec je povinen znát určená evakuační místa mimo areál společnosti ([Evakuační plán společnosti](#)).
- 4.5.3.7 Řidič motorového vozidla, který za jízdy uslyší zvuk sirény, je povinen zastavit vozidlo co nejbližší k pravému okraji vozovky, vypnout motor a vyslechnout si zvukovou zprávu a řídit se uvedenými pokyny. V případě, že jde o havárii s únikem hořlavého/výbušného nebo toxického plynu a vozidlo se nachází v zóně havárie nebo v zóně havarijních opatření, je řidič povinen nechat klíčky od vozidla na sedadle řidiče a opustit vozidlo pěšky kolmo na směr větru. Ve všech ostatních případech havárie je povinen opustit bez otálení místo odjezdem vozidla směrem od místa havárie.

4.6 Kontrola

Ke kontrole dodržování ustanovení této směrnice jsou kromě příslušných vedoucích zaměstnanců oprávněni zaměstnanci Úseku bezpečnosti. Ke kontrole dodržování článků 4.5.3.5 a 4.5.3.7 jsou dále oprávněni zaměstnanci bezpečnostní agentury zajišťující ochranu a ostrahu areálu.

5 Odpovědnost

Za plnění povinností uvedených v čl. 4.5 odpovídá každý zaměstnanec společnosti.

6 Seznam souvisejících dokumentů

Zákon č. 350/2011 Sb.	-	o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)
Zákon č. 224/2015 Sb.	-	o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)
Zákon č. 239/2000 Sb.	-	o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
Plán 001	-	Havarijní plány výroben
Směrnice 401	-	Základní předpis v oblasti BOZP
Směrnice 430	-	Krizové řízení a havarijní prevence
Směrnice 430/1	-	Plán krizové připravenosti

Směrnice 432	-	Mimořádné události
Směrnice 433	-	Přeprava nebezpečných věcí
Směrnice 821	-	Interní dokumentace
Vnitřní havarijní plán		Vnitřní havarijní plán společnosti – objekt Litvínov
Politika		Politika integrovaného systému řízení

Poznámka: Směrnice 430/1 obsahuje citlivé (chráněné) informace a je individuálně přístupná zvláště určené množině uživatelů.

Příloha A: Základní pravidla chování po vyhlášení poplachu sirénou – desatero

HAVARIJNÍ DESATERO

Stručný průvodce krizovou situací pro případ, že nastane havárie a je nutné se evakuovat

 <p>1 Uvědom si, kde vykonáváš práci nebo kde se nacházíš (číslo bloku a sousední komunikace).</p>	 <p>7 Ohlas své stanoviště svému nadřízenému jinak nezatěžuj zbytečně telefonní linky.</p>
 <p>2 Vyslechni doplňující slovní informace a uposlechni vydané pokyny.</p>	 <p>8 Zastav motorové vozidlo co nejbližší k pravému okraji vozovky, vypni motor a vyslechni si zvukovou zprávu. Jsli v zóně havárie nebo v zóně havarijních opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Při havárii s únikem hořlavého/výbušného nebo toxického plynu nech klíčky od vozidla na sedadle řidiče. Opusť vozidlo a ohrožený prostor kolmo na směr větru • Při ostatních haváriích bez otálení opusť ohrožený prostor odjezdem vozidla směrem od místa havárie.
 <p>3 Nekuř, uhas zdroje otevřeného ohně, vypni elektrické spotřebiče.</p>	 <p>9 Poskytuj pomoc postiženým zaměstnancům vlivem havárie dle zásad první pomoc, dbej na vlastní bezpečnost a využívej určených a jiných dostupných ochranných prostředků.</p>
 <p>4 Informuj své spoluzaměstnance či osoby ve tvé blízkosti.</p>	 <p>10 Nevstupuj, nevjížděj ani se nijak nepřibližuj k vyhlášené zóně havárie a zóně havarijních opatření nepodíleš-li se na likvidaci havárie.</p>
 <p>5 Použij veškerou předepsanou a dostupnou osobní ochranu.</p>	
 <p>6 Proveď nutné technologické manipulace k zabezpečení technologie a/nebo proveď evakuaci/ukrytí.</p>	